Výroční zpráva 2019

Muzeum Chodska v Domažlicích, p. o.

Chodské náměstí 96

344 01 Domažlice

IČ: 000 73 873

Vypracoval:

Mgr. Josef Nejdl, ředitel organizace

26. 3. 2020

Obsah:

I.	Úvod	3
II.	Sbírkotvorná činnost	5
III.	Vědeckovýzkumná činnost	7
IV.	Expozice, výstavní činnost	31
V.	Konzervace a restaurování sbírek	34
VI.	Ediční činnost	35
VII.	Ostatní činnost muzea	37
VIII.	Opravy a údržba objektů	40
IX.	Ekonomika	41
X.	Zaměstnanci (seznam k 31. 12. 2018)	43
XI.	Statistický dotazník NIPOS	44

I. Úvod

Podobně jako předchozí rok 2018 probíhal ve znamení připomenutí slavných výročí dějin české státnosti, tzv. „osmičkových“ výročí, tak rok 2019 znamenal jediné: Připomenout konec totalitního režimu a přechod naší společnosti k demokratickému uspořádání. Jednalo se o velkou výzvu, protože tento akt neznamenal pouze akce spojené s vyvrcholením boje za svobodu v průběhu listopadových dní, ale bylo třeba zejména mladší generaci tyto události zasadit do kontextu, aby její příslušníci pochopili, co vlastně 17. listopad znamenal. Od těchto událostí uběhlo již 30 let, což je velmi dlouhá doba na to, aby právě příslušníci mladší generace přestali pád totalitního režimu vnímat jako zlomové období našich dějin.

Jednalo se o velkou výzvu, protože na rozdíl od předešlého období tzv. „osmičkových výročí“ existovalo pouze minimum pramenů, z nichž bylo možné čerpat a vytvořit smysluplné a veřejnosti srozumitelné představení. Z tohoto důvodu se první polovina roku odehrávala v duchu shánění a dohledávání materiálů, s nimiž by bylo možné pracovat.

Tento postup však v žádném případě nesměl narušit zaběhnutý chod muzea, jeho pravidelné akce pro veřejnost, připomínání každoročních významných výročí, ani běžnou muzejní činnost jakou je pravidelná inventarizace, sbírkotvorná činnost konzervace a případné restaurování exponátů. V této souvislosti musela proběhnout výměna osvětlení vitrín a expozice, když se stávající instalace ukázala po dvacetiletém provozu jako nevyhovující až nebezpečná. Zároveň bylo nutné také trochu poupravit design stálé expozice v Chodském hradu. Ta byla instalována rovněž před dvaceti roky, a přestože se s ní průběžně pracuje, již některé významné prvky vykazují jistou úroveň zastaralosti.

Velkou výhodou muzea ve sledovaném roce 2019 byla skutečnost, že provoz nebyl nijak zatížen žádnou velkou investiční akcí v podobě stavebních prací, že do jisté míry limitovaly běžný provoz a občas vázaly aktivity několika pracovníků. Hospodaření muzea probíhalo ve standardním režimu s dostačujícím příspěvkem zřizovatele. Muzeum hospodařilo s výrazně zlepšeným hospodářským výsledem. Velmi dobře se dařilo v hledání způsobu kofinancování vybraných akcí, kdy v této souvislosti velmi pomáhá obecní úřad Česká Kubice, který díky svému rozpočtu dokáže podpořit i akce většího rozsahu. Zajímavé bylo sledování návštěvnosti, velmi vysoko nastavenou laťku z předchozích období („osmičková výročí v regionu“, Lucemburkové) se podařilo udržet ve stejné úrovni. Návštěvnost sice není rozhodujícím prvkem pro činnost muzea, avšak vypovídá o jistém kreditu, jenž domažlické muzeum u veřejnosti požívá.

Ani v průběhu roku 2019 se nepodařilo zvrátit rozhodnutí města Domažlice o instalaci informačního centra do objektu Chodského hradu, stejně tak se nepodařilo přesvědčit město Domažlice jako majitele objektu Chodský hrad o opravě fasády, byť je tento objekt významným turistickým cílem nejen ve městě, ale i v regionu. Tento stav trvá již několik let a nedaří se postoupit dál ku prospěchu věci.

II. Sbírkotvorná činnost

Jeda z páteřních činností muzea získala ve sledovaném období roku 2019 nový rozměr. Začal se ve větším měřítku testovat nová evidenční program (nemá doposud jméno), který by měl nahradit doposud sice funkční, ale již nevyhovující a bez podpory existující systém Demus. Oslovená IT firma si vyžádala podklady pro přípravu systému, jež jí byly poskytnuty. Na jejich základě byla vytvořena demoverze a umístěna do několika počítačů v muzeu. Postupným dolaďováním a odstraňováním nedostatků došlo v závěru doku k přenesení již existujících záznamů ze systému Demus a a pomalu se rozběhl „ostrý“ provoz. I nadále sledujeme vývoj a hledáme případné nedostatky. Doposud se nepodařilo zcela vyřešit kompatabilitu se systémem CESík, avšak dle sdělení IT pracovníka, jenž pracoval na úpravách pro naše muzeum, se nebude jednat o složitou záležitost. V případech, kdy se systém používá, funguje zatím nad očekávání dobře a spolehlivě, disponuje moderními prvky. Zatím nebyla řešena archeologie, jež pracuje s poněkud jinými standardy než „klasická“ muzeologie.

V roce 2019 byl zakoupen jediný exponát, a to obraz regionálního malíře Františka Šlégla s motivem šumavské řeky Vydry. Obraz možná nepatří k exkluzivním dílům evropského malířství, jeho autor akademický malíř František Šlégl byl však významnou uměleckou osobností Domažlicka a jeho díla doposud nebyly ve sbírkách domažlického muzea zastoupeny. Obraz zakoupen za adekvátní a poradním sborem odsouhlasenou cenu 7.000,- Kč. Poté byl zařazen do podsbírky „výtvarné umění“ a uložen v depozitáři Galerie bratří Špillarů.

Ostatní akviziční činnost sestává výhradně z darů, kdy je třeba podotknout, že zájem veřejnosti o umístění některých „domácích nálezů“ je velký a v takovém případě je třeba přísně selektovat. Do sbírek jsou zařazovány výhradně cenné a dokumentačně zajímavé materiály, řada předmětů je evidována pouze jako studijní materiál, který je využíván při výstavách nebo společenských akcí muzea. Jedná se o záležitost velmi složitou a citlivou, protože bychom neradi přišli o precedens instituce, která umí uchovávat cennosti z hlediska společenského vývoje, neradi bychom však získali pověst vetešnictví, kam lze umístit cokoli. Jednání zejména se staršími donátory je tak velmi obtížné a vyžaduje vedle trpělivosti i velkou dávku citu.

V průběhu roku standardně probíhala i zápůjčková činnost, a to jak od jiných institucí do domažlického muzea a naopak. Díky tomu vznikají situace, kdy jsou veřejnosti představovány exponáty, jež by jinak zůstávaly skryty v depozitářích. Velmi dobře fungovala i dle zákona 122 / 2000 Sb. inventarizace, a to obou sbírek, jimiž muzeum ve své správě disponuje.

Inventarizace provedená za rok 2019 a odeslána na MKČR dne 29. 1. 2020:

1. Sbírka Muzea Chodska v Domažlicích – MCD/002-05-03/122002

Inventarizováno 2394 ks, tj. 5,5 % z celkových 43 364 ks zapsaných v CES

2. Sbírka Muzea Jindřicha Jindřicha – MJJ/002-05-03/123002

Inventarizováno 500 ks, tj. 5,5 % z celkových 9 019 zapsaných v CES

III. Vědeckovýzkumná činnost a činnost jednotlivých oddělení

Domažlické muzeum je muzeum s regionálním dosahem a zde spočívá hlavní část jeho činnosti, respektive činnosti jeho pracovníků. Působnost jednotlivých pracovišť není vymezena exaktně, nýbrž se vzájemně prolíná. Výsledkem je týmová práce, kdy se všichni odborní pracovníci podílení na prezentaci výsledků své práce, zejména s ohledem na veřejnost.

Etnografie (Mgr. Nejdl)

Hlavní činností tohoto oddělení byla koordinace akcí, jež měly připomenout listopadové výročí přechodu od totalitního režimu k demokracii. Ačkoli akcí nebylo příliš, jednalo se o dlouhodobý proces, neboť bylo nutné nashromáždit dostatečné množství materiálu. Zatímco materiál, jenž se týkal propagandy komunistického režimu, byl muzejních sbírkách k dispozici, nebyl však blíže analyzován. Dokumentace o fungování systému ostrahy státních hranic chyběl zcela (až na několik publikací). Oslovení bývalých příslušníků PS, kteří jako vojáci základní služby sloužili v pohraničí, přineslo dílčí informace, avšak třicetiletá prodleva již mohla být na úkor přesnosti některých údajů. Oslovení bývalých příslušníků z řad důstojnictva nepřineslo efekt žádný. Naopak se jako efektivní ukázala spolupráce s bývalými příslušníky bavorské Grenzpolizei a fotografem Hansem Beerem z Waldmünchenu, kteří poskytli obrovské množství fotografií i dalšího materiálu (memoáry, schémata, systém zabezpečení apod.).

Díky tomu se mohlo domažlické muzeum podílet na projektu České televize „Pozor státní hranice“, který byl realizován v jarních měsících a v průběhu roku byl prezentován na programu ČT24. Pořad byl koordinován plzeňským publicistou Zdeňkem Roučkou a domažlické muzeum zde figurovalo v oblasti analýzy propagandy, jež měla obhájit existenci železné opony.

Druhý projekt byl realizován 23. listopadu 2019 přímo v bývalém objektu roty PS na Železené a na jeho organizaci se podílel Městský úřad v Bělé nad Radbuzou a CHKO Český les. Jednalo se o komentované prohlídky objektu roty, výstavu, jež obsahovala fotografie železné opony a komentovaných vycházek na 7 km vzdálenou zaniklou obec Pleš (přírodovědné téma – pracovníci

CHKO, historické téma Zdeněk Procházka). Návštěvníci nebyli evidováni, avšak dle odhadů z několika zdrojů se jich akce zúčastnilo cca 200. Výstava byla otevřena na bývalé rotě ještě po dva následující víkendy, kupodivu s nezanedbatelnou účastí.

Díky neformálním vztahům z pracovníky České televize se (víceméně šťastnou náhodou) podařilo do připravované reality show „Peče celá země“ dostat i chodské koláče, v průběhu jara byly tedy připraveny podklady pro odborný komentář s ukázkou výroby chodských koláčů. Byla natočena cca 1 hodina materiálu, ale projekt bude realizován až následující rok.

Přednášková činnost:

29. listopadu – Leonardo da Vinci, život a dílo v kontextu doby (Gymnázium Domažlice, studenti)

30. listopadu – Společenský život na Domažlicku v období vzniku ČR (Stanětice)

12. prosince – Vánoční zvyky na Domažlicku a jejich vývoj (Kdyně)

Badatelská činnost:

4 badatelé – jednalo se o 2 seminární a 2 bakalářské práce

Historie (Mgr. Pinkrová)

Historické oddělení patří vzhledem k minulosti domažlického regionu k nejvytíženějším, zde se rovněž koordinují přípravy a realizace výstav. Mgr. Pinkrová je pracovníkem, který připravuje scénář výstavní činnosti a rovněž se podílí na jeho naplnění, a to včetně doprovodných akcí.

Komentované prohlídky a program k výstavám

- pro děti, žáky a studenty všech ročníků
- pro širokou veřejnost
- komentované prohlídky v expozici Muzea J. Jindřicha
- pracovní listy k jednotlivým výstavám
- provedeno cca 50 skupin

Zajištění nových přírůstků pro Muzeum Chodska – pomocný fond

vlastní sběr předmětů a písemností týkající se regionální historie a folkloru (zejména pro výstavní účely) např. chodská keramika, kroje, vybavení domácnosti, oděv, atp.

Pořádání a propagace akcí pro veřejnost:

- tiskové zprávy týkajících se všech aktivit muzea
- propagace regionu a muzea v České televizi: Sama doma, Toulavá kamera
- vernisáže
- Řemeslný jarmark
- Martinský jarmark
- organizace Vojenského campu „Garry Owen“ v zahradě pod chodským hradem, třídenní program v rámci oslav osvobození
- moderování Oslav osvobození, komentované prohlídky muzea pro delegace
- muzejní noc

Poetické večery:

Hlubina bezpečnosti - poezie Pavla Šruta

Krajina Dětství

C´est la vie

Kouzelné Vánoce

Spolupráce s MKS a IC Domažlice:

- tvorba propagačních textů, komentované prohlídky města

Hry pro děti „Chodská svatba“, „Poznej historii Chodska“:

- interaktivní hry v muzeu pro děti od předškolního věku po základní školy
- hry pro rodiny s dětmi
- pracovní listy

Propagační a vzdělávací činnost:

- námět a zpracování textů pro Černého Petra, věnované chodskému národopisu

Badatelský servis:

- vyřízeno na 86 badatelských dotazů studentů a veřejnosti, tvorba rešeší, předkládání archivních materiálů

Vlastní badatelská činnost:

- historie Domažlic a Domažlicka v letech 1914 – 1918 (výstupem je kniha Mezi orlem a lvem)
- vývoj česko-bavorského pohraničí od pravěku po 90. léta 20. století:

1) Pravěk

- Výzkumy mohyl na české a bavorské straně
- Nejstarší obchodní cesty Domažlicka a Bavorska

2) Středověk

- Bitva u Brůdku a možnosti její lokalizace
- Středověká města Domažlice a Furth im Wald

3) Husitství

- Bitva na Baldově
- Loupeživé výpravy husitů do Bavorska
- Drachenstich – skolení draka, městské slavnosti ve Furthu
- Poutní místo Neukirchen bei heiligen Blut
- Příběh Loučimské madony

4) Po 30. leté válce

- Ztráta chodských privilegií
- Jan Sladký Kozina a Laminger z Albernreuthu
- „zápas o chodská práva“ očima národního obrození
- Bavorské pohraničí po 30leté válce

5) Vývoj v 19. století

- národnostní hranice na Domažlicku a Horšovskotýnsku
- Rozvoj turistiky v českobavorském pohraničí
- Chodský národopis jako inspirace pro umělce

6) První světová válka

- Prožitky řadových vojáků a obyvatel na obou stranách hranice
- Pomníky padlých v chodských a bavorských obcích

7) Mezi válkami – Soužití Čechů a Němců (nejen) ve společném státě

- Výsledky války očima Čechů a Němců
- Hospodářské situace v pohraničí ve 20. letech 20. století
- Vliv světové krize a nacionalismu na národnostní problémy v pohraničí

8) Od záboru k osvobození

- Zábor Chodska
- Dramatické osudy lidí i míst za druhé světové války
- Konec války na Chodsku a příběh Matta Konopa

9) Odsun a železná opona

- Poválečné pohraničí
- Odsun Němců
- Nástup komunismu a železná opona
- Akce Kámen
- Zaniklé obce i příběhy pohraničníků

10) Bouráme hranice

- Velké změny, možnosti i výzvy – případ obce Folmava
- Nabytá svoboda a změny života v pohraničí
- Memento obce Grafenried

Články do tisku (týkající se akcí, výstav, atp. pořádaných muzeem)

Domažlický deník, Domažlický zpravodaj, Vítaný host

Archeologie (Mgr. Kausek, Mgr. Krausová, Mgr. Mařík)

Stěžejním úkolem pro archeologické oddělení bylo v roce 2019 obnovení končícího oprávnění k povolení vykonávání archeologických výzkumů a tím i smluv se zainteresovanými institucemi. Ačkoli se jedná z administrativního hlediska o dlouhodobý proces, žádost o prolongaci oprávnění byla zaslána včas a oprávnění bylo obnoveno na dalších 5 let. Rovněž byla řešena otázka pracovní smlouvy s Mgr,

Maříkem, jemuž byla končící pracovní smlouva (zástup za MD + RD) prodloužena na dobu probíhajícího záchranného výzkumu u obce Mutěnín. Tím se zajistila personální kapacita na plnohodnotné dokončené této akce, která svým rozsahem patří k velmi rozsáhlým a bylo nutné ji časově rozložit do delšího období.

Provádění zjišťovacích, předstihových a záchranných archeologických výzkumů v regionu:

Kanice – zámek

V roce 2019 byl zahájen předstihový archeologický výzkum v areálu kanického zámku (původně gotické tvrze), a to v souvislosti s celkovou rekonstrukcí zámeckého areálu.
Výzkum sestával ze dvou exteriérových sond a z dozorování odebírání klenebních zásypů v patře zámku. Nejpodstatnější zjištěni byly učiněny v obou exteriérových sondách. Sonda 1 se přikládala k západní stěně severozápadního nároží zámku, sonda 3 je pak situována při východní stěně jihovýchodního nároží zámku.

V obou zmíněných sondách byla zachycena směrem od zámku se svažující stratigrafie, přičemž přibližně od 1 metru pod současným povrchem se vyskytuje hladina spodní vody. Od této úrovně se v obou sondách objevuji šedé jílovité podmáčené vrstvy (sklánějící se opět od zámku), obsahující značné množství větví, kousků kůry, uhlíky atp. a celkově budící dojem sedimentů (v případě sondy 3 snad zaznamenáváme snahy o jejich zpevnění návozy kamenů). Tento jev je prozatím interpretován jako sedimenty v zaniklém vodním příkopu původní tvrze. Geologického podloží dosaženo nebylo ani v jedné ze sond, a to i přes to, že hloubka sondy 1 se pohybovala okolo 3 metrů.

V sondě 1 byla odhalena spodní úroveň západní zámecké zdi, která se svým charakterem hlásí do období středověku. Nejvýznamnějším zjištěním pak byla v téže sondě odkrytá dosud neznámá nejspíše parkánová hradba původní tvrze, jejíž přesnou dataci však prozatím neznáme. Z jílovité vrstvy vyplňující původní vodní příkop pak byl získán početný a reprezentativní soubor keramiky datovatelný od konce 15. do 1. pol. 17. století, i další nekeramické artefakty včetně trámů ze zaniklých konstrukcí starších fází sídla.

Kanice – zámek, pohled na sondu 1

Mutěnín

Pokračování rozsáhlého předstihového archeologického výzkumu vyvolaného otvírkou nového lomu na živec na k. ú. Mutěnín. Exkavační část archeologického výzkumu v roce 2019 byla zahájena 19. února ve střední části plochy (pracovně označeno jako sektor B). Do konce února bylo v této části prozkoumáno a zdokumentováno díky nepříznivým klimatickým podmínkám pouze 8 pravěkých sídlištních objektů.

Na začátku března se archeologický výzkum na žádost zástupce investora přesunul na severovýchodní okraj zkoumané plochy (pracovně označeno jako sektor C), kde se postupně rozšiřovala deponie vytěženého materiálu. V této části stojí za pozornost především dvě zásobní jámy (objekty 101/C a 156/C) a pravděpodobně zjištěná polozemnice (objekt 122/C), jejíž výplň mimo značného množství keramiky obsahovala i mocnou vrstvu vypálené mazanice, která dokládá zánik tohoto objektu požárem. Zajímavostí v této části byl i poměrně rozsáhlý splach kulturní vrstvy při severovýchodním okraji plochy, který byl dokumentován pomocí kontrolní sondy (označeno číslem 100/C). Celkem bylo v této části prozkoumáno a zdokumentováno 88 pravěkých sídlištních objektů a archeologický výzkum byl v sektoru C ukončen koncem srpna.

Počátkem září se archeologický výzkum opět přesunul do sektoru B (střední část zkoumané plochy). Do 18. prosince, kdy byl výzkum pro nepříznivé klimatické podmínky v roce 2019 ukončen, zde bylo prozkoumáno a zdokumentováno dalších 29 pravěkých sídlištních objektů. Nejasnou interpretaci

zde vyvolává koncentrace poměrně rozsáhlých objektů s častějším výskytem torz keramických nádob (někdy i celých). Pro pozdější analýzy zde byly ve větší míře odebírány vzorky výplní objektů i výplně samotných dochovaných nádob, ale i pozůstatky zuhelnatělého dřeva.

Při předběžném vyhodnocení archeologického výzkumu za rok 2019 (před laboratorním zpracováním nálezů) lze konstatovat, že převážná většina z prozkoumaných objektů náleží do období mladší doby bronzové (milavečská kultura, cca 1250 – 950 př. n. l.), poměrně méně je zastoupena pozdní doba bronzová (nynická kultura, cca 950 – 800 př. n. l.). Ojedinělé nálezy kamenné štípané industrie mohou náležet střední době bronzová (mohylová kultura, cca 1650 – 1250 př. n. l.), možná je však i datace do starších prehistorických období. Výzkum bude na ploše budoucího lomu pokračovat i v roce 2020.

Mutěnín – lom, celkový pohled na plochu výzkumu pomocí dronu

Rýzmberk – hrad

Pokračování předstihového archeologického výzkumu na hradě Rýzmberk

(k. ú. Podzámčí) v prostoru jihovýchodního paláce hradního jádra. Došlo k odhalení pozůstatků již třetího renesančního okna v původním úseku hradební zdi, která byla později začleněna do stavby

paláce. Při snižování terénu v této části došlo navíc k odkrytí zdiva dosud neznámé prostory tohoto paláce, kterou lze s největší pravděpodobností interpretovat jako vstupní chodbu, z které byly přístupny přízemní prostory paláce po obou jejích stranách.

Rýzmberk – hrad, část odkryté prostory v jihovýchodním paláci

Na hradě byl ještě také proveden archeologický dozor při snižování terénu před předbraním druhé hradní brány v prostoru původního příkopu. Akce byla vyvolána potřebou stavby nového dřevěného mostu.

Ždánov

Pokračování předstihového archeologického výzkumu vyvolaného rozšiřováním lomu na k. ú. Ždánov. Plocha lomu byla postupně rozšiřována východním a severním směrem. Po provedení skrývek ornice bylo prozkoumáno a zdokumentováno celkem 39 pravděpodobně pravěkých objektů (jejich výplně neposkytly dosud datovací materiál). Pro pozdější analýzy zde byly z tohoto důvodu odebírány vzorky výplní vybraných objektů.

Ždánov – lom, pohled na část výzkumu na hraně těžní jámy

Zajišťování archeologických dozorů:

V rámci archeologických dozorů byly sledovány zásahy do terénu, způsobené většinou stavebními pracemi různého charakteru a rozsahu.

K drobnějším akcím s negativním zjištěním patřily dozory zejména při liniových stavbách (kNN, vodovody, kanalizace) či při rozsahem menších stavbách (např. RD), a to v: Horní Folmavě, Puclicích, Smolově u Bělé nad Radbuzou, Smolově u Domažlic, Strýčkovicích, Chodově, Nevolicích, Únějovicích, Poběžovicích, Hostouni, Novém Klíčově, Spáňově, Starém Klíčově, Zahořanech, Babyloně, Vidicích, Semněvicích, Domažlicích, Loučimi (úprava márnice a hřbitovních cest při kostele Narození panny Marie) a v zaniklé vsi Novosedly (odkrývání základů kaple). Dozorovány byly též výstavby či rekonstrukce některých cest, např. v Mrákově nebo u Vranova (úsek lesní cesty s propustkem) nebo zakládání nových vodních děl u Plání.

Při některých archeologických dozorech byly zaznamenány také významnější pozitivní archeologické situace:

<u>Domažlice</u>

- Při rekonstrukci páteřní kanalizační stoky v Poděbradově ulici došlo k odhalení původní stoky, která byla svedena do městského příkopu. Její část v prostoru před bývalou Týnskou bránou byla zaklenuta

a vykazovala složitější stavební vývoj. Je pravděpodobné, že tento úsek byl původně součástí předbraní Týnské brány. Ze získaných vzorků dřevěných trámů, které byly součástí základů této konstrukce, se bohužel nepodařilo získat dendrochronologickou dataci.

Domažlice – Poděbradova ul., zaklenutá část stoky v původním městském příkopu

– Drenáž zahrady na parcele 185 (náležející k č.p. 42) v historickém jádru města zachycena byla poměrně výrazná novověká stratigrafie, z níž byl získán nevelký smíšený soubor pozdně středověké až subrecentní keramiky. Dále byl odkryt kamenný základ cihlové obvodní zdi parcely, a to včetně jejího jižního průběhu, kde byl později prolomen dnešní vstup.

Hostouň

– zbudování chodníků, VO a parkovacích míst při jižní hranici historického jádra - v úseku podél severní hřbitovní zdi byla kromě menšího souboru novověké keramiky v min. terciální poloze zachycena i nejpozději ve 30. letech 19. stol. zasypaná rokle drobné vodoteče.

Chrastavice – kanalizace a vodovod pro malou obytnou zónu ve středu obce. Výkopy zde zasáhly pozůstatky dvou původních statků čp. 37 a 38, jejichž demolice probíhala postupně od 70. let minulého století. Starší archeologické situace než z 19. století zde nebyly zjištěny.

Poběžovice

– rekonstrukce Masarykovy a Slovanské ulice. Během archeologického dozoru nedošlo k porušení nejvýznamnější archeologické situace v této části města a to pozůstatků jižní brány městského opevnění. Zdokumentováno bylo ale pravděpodobné torzo městské hradby při severozápadním nároží čp. 129. K zajímavým nálezům se řadí i odhalené pozůstatky dřevěného vodovodního potrubí, jenž lze předběžně datovat do 18. – 19. století.

Starý Klíčov – kanalizace v prostoru slepé ulice zakončené vraty čp. 157 - ve výkopu byla snad zachycena část východního křídla zaniklého panského dvora.

Vidice

– kanalizace k parc. 484 - výkop v západní části vsi částečně probíhal cca 20 m východně od místního tvrziště. Bylo zjištěno, že obíhal-li tvrz příkop také z východní strany, nepřesahovala jeho šířka zmíněných 20 m. Z movitých nálezů lze zmínit pouze fragment žulového jednoduše profilovaného ostění, datovatelného pouze rámcově do novověku.)

– stavba rodinného domu na parc. 6/3 v areálu zaniklého hospodářského dvora - v základových pasech byla kromě mocných destrukčních vrstev dokumentována část průběhu obvodového zdiva zaniklého dvora, jehož původ je minimálně barokní.

Laboratorní ošetření a zpracování nálezů z předešlých výzkumů:

- zpracovávání fotodokumentace a kresebné dokumentace z předešlých akcí, vypracování investorských a nálezových zpráv, práce v AMČR (Archeologická mapa ČR), poskytování odborných vyjádření k chystaným Stavbám

- Terénní prospekce a povrchové sběry ve vybraných mikroregionech Domažlicka.

- Spolupráce s amatérskými badateli, konzultační činnost a dokumentace jejich nálezů a nálezových situací.

- Evidence nálezů (*J. Krausová*)

- Vytváření didaktických a výchovných programů pro děti a mládež všech věkových skupin (*J. Krausová*)

Přednášková a popularizační činnost:

13. 11. 2019 – přednáška na schůzce Klubu Augusta Sedláčka v Plzni na téma *„Hrad Preitenstein ve světle nových zjištění“* (*T. Mařík společně s A. Zelenkou ze ZČM*)

10. 1. 2019 – *Prezentace v ZŠ Poběžovice, 1. stupeň* (*J. Krausová*)

Téma: Archeologie, Dle požadavků vyučujícího: rozbor tématu z učebnice vlastivědy a uvedení zavádějících údajů v učebnici na pravou míru

Program:

- Lokalita Býčí skála k.ú. Habrůvka, práce s mapou, pojem jeskyně, příběh objevení Býčí skály, příběh Princezny z Býčí skály – rekonstrukce této postavy, navazující témata, diskuze s žáky, zapojení žáků do výkladu…
- Období doby bronzové a halštatské, Nálezy z těchto období v našem regionu, seznámení se stěžejními lokalitami a nálezy v regionu, ukázky archeologických nálezů, pojem depoty, odlévání bronzu, diskuze
- Četba předložené pověsti o Býčí skále od autorky Karly Bufkové – Wanklové, dcery objevitele jeskyně.

1. 11. 2019 – *Archeologické dušičky* (*J. Krausová*)

V rámci mezinárodního dne archeologie a u příležitosti Dušiček a Samhainu odpolední a večerní akce pro veřejnost: „Archeologické dušičky“

Místo konání akce: Spolek skřítka Kořínka v Otově

Program:

Přednáška: Seznámení s všeobecnými pojmy, Archeologie mrtvých, historie dušiček od pravěku po dnešek, zvyky a tradice

Ukázky archeologických nálezů a replik, diskuze

Tvořivé dílny pro děti i dospělé

Doprovodný degustační program předem připravených etnograficky doložených pochutin.

Večerní didaktická vycházka na archeologickou lokalitu - mohylové pohřebiště na k.ú. Otov spojená s tradičními zvyky prováděnými v den svátku zesnulých. Průvod světel.

Přednáška v rámci programu „Archeologické dušičky“ v Otově

Účast na konferencích, archeologických komisích, školeních atp.:

29. - 31. 5. 2019 - Seminář archeologů z muzeí a institucí památkové péče v Uherském Hradišti (*P. Kausek, T. Mařík*)

Uherské Hradiště – Sady, jedna ze zastávek archeologické exkurze

Schůze České archeologické společnosti v ZČM v Plzni (*T. Mařík*)

Galerie bratří Špillarů, kunsthistorie (MgA. Štrbová, MgA. Vobrubová)

Galerie bratří Špillarů je samostatným pracovištěm, jež vedle stálé expozice věnované tvorbě sourozenců Špillarových spravuje umělecké a kunsthistorické sbírky. Donedávna tuto činnost s pomocí jednoho provozního zaměstnance vykonával odborný pracovník. Současná doba vyžaduje součinnost s ostatními kolegy a Mgr. Vobrubová část své pracovní doby tráví právě v galerii. Jedná se o poměrně specifickou činnost, kdy je třeba dostatečných odborných znalostí. Naopak vedoucí galerie je pro své dovednosti, znalostem a výtvarnému talentu k dispozici kolegům z ostatních oddělení. Po změně na postu vedoucího galerie dochází k velké revizi depozitáře, jeho utřídění a především k přípravě na kompletní digitalizaci fondu v podsbírce „výtvarné umění". Kromě toho se galerie zabývá přípravou krátkodobých výstav, jejichž smyslem je představení mladých, regionálních anebo zajímavých umělců, kteří mají veřejnosti co nabídnout. Asi nejvýznamnějším počinem v této souvislosti byla výstava „3 x Špillar", která byla uspořádána ke společnému výročí všech tří sourozenců Špillarových, a to za velké podpory Západočeské galerie v Plzni, Středočeské galerii a dalších institucí, soukromé sbírky nevyjímaje.

GALERIE BRATŘÍ ŠPILLARŮ:

leden – březen:	**Květa Monhartová, obrazy** (9. 1. – 22.3.)
duben – červen**:**	**Gabriela Nováková, kresby, objekty** (12. 4 – 17. 6.)
červenec – září:	**Tomáš Bím, obrazy, litografie** (20. 6. – 10. 9.)
září – prosinec:	**3 x Špillar, obrazy + ilustrační rekonstrukce ateliéru z konce 19. století** (3. 10. 2019 – 31. 12. 2019)

Galerie bratří Špillarů připravila výstavu ke kulatým životním výročím této mimořádné sourozenecké malířské trojice. U nejstaršího Jaroslava jsme si připomněli 150 let od narození u Karla 80 let od úmrtí u Rudolfa 70 let od úmrtí.

Vernisáž s programem se uskutečnila 3. října 2019. Byla vystavena dosud neznámá díla z našich depozitářů, ale také díla proslulá, zapůjčená z dalších předních galerií. Například ze Západočeské galerie v Plzni nebo Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře.

U příležitosti této výstavy byly vytvořeny doprovodné texty k životu a dílu bratří Špillarů, určené i pro dlouhodobé využití v galerii. Autorkou statě o Jaroslavu Špillarovi je S. Štrbová.

Výstava byla pro velký zájem veřejnosti prodloužena do konce ledna 2020 (shlédlo ji téměř 500 návštěvníků).

Zajištění, organizace a propagace výstav:

Jednání s autorem, výběr a transport děl, celková koncepce a následná instalace výstavy. Vernisáže: Zajištění kulturního programu, většinou ve spolupráci se ZUŠ v Domažlicích. Příprava občerstvení. Přivítání hostů a uvedení výstavy. Vernisáží výstav se obvykle účastní třicet až padesát osob. Následné komentované prohlídky pro školy a veřejnost.

Propagace výstav - grafické řešení pozvánek a plakátů, tisk na muzejní tiskárně. Distribuce - většina rozesílána emailem + osobní doručení po městě (omezeno rozesílání poštou). Informace o výstavě na webových stránkách Muzea Chodska i na facebookové stránce Galerie bratří Špillarů. Je zajištěna propagace v místním tisku (Domažlický deník, Domažlicko) a krajských novinách (Plzeňský deník, MF Dnes) a v Českém rozhlase Plzeň. Výstavy výtvarníků ze SRN jsou propagovány v bavorském tisku, redaktoři z Chammer Zeitung i Kötztinger Zeitung jsou zváni a vernisáží se pravidelně účastní.

Rozhovor pro týdeník Domažlicko

Práce v Galerii bratří Špillarů a o vlastní výtvarné tvorbě
(listopad 2019)

Archivace

Všechny články a propagační tiskoviny jsou uloženy v příručním archivu Galerie bratří Špillarů.
Galerie bratří Špillarů je také již více než 4 roky začleněna do spolku KoOpf (Kulturkooperative Oberpfalz). Tento spolek každoročně vydává brožuru, která pravidelně informuje české i německé návštěvníky o činnosti a kulturním dění z obou stran hranice.

CHODSKÝ HRAD:

Atelier Karla Špillara

- koncepce výstavy, výběr a příprava výtvarných děl, instalace

Spolupráce na výstavách:

„Příběhy pošt“, „Daleko odtud „Z Floridy do Domažlic“, „Jménem zákona“, „Poutní místa a místa zvláštní zbožnosti na Domažlicku“, „Vítejte! Freiraum Furth im Wald“, „Vojtěch Kubašta, geniální ilustrátor“

Vedoucí galerie obstarává veškeré komentované prohlídky po etnografické expozici muzea J. Jindřicha, Galerii bratří Špillarů (život a dílo) i na proměnných výstavách v galerii.
Věnuje se jak široké veřejnosti a zájezdovým skupinám tak středním i základním školám a učilištím.

Leden: A. Poulová – Gymnázium J. Š. Baara - komentované prohlídky výstavy K. Monhartové a stálé expozice bratří Špillarů, (30 studentů)

Únor: ZŠ Bělá nad Radbuzou, komentovaná prohlídka výstavy a stálé expozice, (20 žáků)

Duben: Staňkov, Soukromá střední škola BEAN, (17 studentů)

Červen: A. Poulová – Gymnázium J. Š. Baara, komentovaná prohlídka výstavy G. Novákové + dílo bratří Špillarů, (11 studentů)

Září: Univerzita III. věku z UK Praha – hudební věda, studijní zájezd, komentovaná prohlídka stálé expozice bratří Špillarů a stálé expozice muzea J. Jindřicha, (40 návštěvníků)

Říjen: A. Poulová – Gymnázium J. Š. Baara - komentovaná prohlídka výstavy 3xŠpillar a stálé expozice bratří Špillarů, (36 studentů)

poznávací zájezd z Prahy - komentovaná prohlídky výstavy 3xŠpillar a stálé expozice bratří Špillarů a stálé expozice muzea J.Jindřicha, (50 návštěvníků))

Spolek Freiraum Furth im Wald - komentovaná prohlídka výstavy 3xŠpillar, a stálé expozice bratří Špillarů a stálé expozice muzea J.Jindřicha, (20 návštěvníků)

J. Divišová, ZŠ Domažlice – komentovaná prohlídka výstavy 3xŠpillar a stálé expozice bratří Špillarů + výtvarná dílna inspirovaná výstavou, (25 žáků)

Listopad: ZŠ Blížejov – komentovaná prohlídka expozice muzea J. Jindřicha, Galerie bratří Špillarů a výtvarné dílny na téma - chodský dekor, (40 žáků)
Prosinec: komentovaná prohlídka expozice muzea J. Jindřicha a Galerie bratří Špillarů pro turisty z okresu Domažlice, (21 návštěvníků)

Badatelský servis:

- Jacob Proskovec (USA), informace o dílech Josefa Proškovce ve sbírkách Muzea Chodska
- Václav Šedivý, informace o sochaři a restaurátorovi Rudolfu Kabešovi

- Jiří Červinka, poskytnutí fotodokumentace k obrazu prof. J. Pelnáře, dlouhodobě zapůjčeného do archivu v Horšovském Týně
- René Kopecký, Národopisná výstava v Domažlicích 1893: dílo Ferdinanda Velce, Petra Wimmera, Antonína Wieningera, Josefa Kováře (dlouhodobá spolupráce)
- Markéta Frdlíková, KTF UK Praha (diplomová Práce) – vyhledání výtvarných děl s motivem kláštera v Pivoni
- Markéta Kabůrková, Archiv Národního muzea – informace o pamětní desce J. Fučíka, ze sbírek Muzea Chodska pro výstavu v památníku osvobození na Vítkově v Praze

Průběžné konzultace pro veřejnost - (osobně donesená výtvarná díla, nebo zaslané fotografie). Poskytování informací k jednotlivým umělcům a dílům v depozitáři galerie.

Depozitář obrazů a sbírky výtvarného umění:

Pokračuje průběžná inventarizace, kontrola stavu uložených děl, skenování grafik, digitalizace fondu – přepisování sbírek do nového programu, postupné focení sbírky obrazů, konzultace s odbornými pracovišti v rámci konzervace um. děl (restaurátorská dílna SOA Horšovský Týn)
ve spolupráci s MgA. Martou Vobrubovou

Prostor galerie a její vizuální vylepšení:

Rozšíření inventáře-nové celoprosklené vitríny, instalace nových světel, instalace matných folií do oken,

Nové přírůstky do sbírek Galerie bratří Špillarů:

Nákup obrazu Františka Šlégla (významný regionální umělec: „Vydra“, olej na plátně 104 x 78 cm, 1977, cena: 7 000 Kč,

Výtvarné dílny pro školky, ZŠ a družiny:

Tematická i praktická příprava, vlastní výtvarné návrhy i rozkreslení šablon, vedení a následné vyhodnocení výtvarných prací,

Autorské čtení:

MgA. Tereza Lukešová, z vlastní knihy „To jsem z toho jelen“ Absolventka atelieru ilustrace a grafiky u akademické malířky Renáty Fučíkové při fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni a také absolventka Vysoké školy ekonomické v Praze v oboru Arts managment. (12. 12. 2019)

Česká televize

Natáčení pořadu Planeta Yó, výlety s TÝYem (v rámci cyklu pořadů přibližujících dětem zajímavá místa a jejich historii), poskytnutí servisu, zázemí a informací při natáčení (10. 3. 2019),

Další výtvarné realizace pro potřeby a reklamu Muzea Chodska:

- Návrhy a realizace omalovánek, vystřihovánek apod. pro výtvarné dílny,
- Výtvarné náměty a realizace souboru karet „Černý Petr“ s 18 domažlickými a chodskými motivy, kolorované kresby tuší.
- Několik z nich bylo následně použito k vytvoření zimních a velikonočních pohlednic.
- Obrázek arciděkanského chrámu na náměstí byl také současně použit jako ústřední námět Pf 2020 pro Muzeum Chodska

Činnost v Galerii bratří Špillarů

v roce 2019 se z velké části zaměřovala na realizaci jubilejní výstavy 3xŠpillar. Ve spolupráci s dalšími institucemi (GASK Kutná Hora, ZČG Plzeň, SOA v Plzni a další) vznikla výstava, která přilákala do galerie okolo pěti set návštěvníků a pro mimořádný zájem byla prodloužena o další dva měsíce. Pro potřeby výstavy vznikly informační brožury a také tři nové textové panely s životopisnými informacemi o bratrech Špillarech, které se po skončení výstavy stanou součástí stálé expozice. Další výstavy měly kolísavou návštěvnost, což je fenomén, který nelze u současného umění vždy ovlivnit. Přesto je návštěvnost jednotlivců i školních skupin pravidelná a nové akce, jakou bylo například hojně navštívené autorské čtení Terezy Lukešové, napověděly, jakým směrem se v otázce návštěvnosti vydat. Nemalá část popularizace GbŠ stojí také na informování veřejnosti prostřednictvím sociálních sítí Facebook a Instagram, které jsou v dnešní době nedocenitelným pomocníkem ke sdílení informací o dění v galerii.

Nadále probíhá systematická kontrola stavu depozitáře sbírky výtvarného umění. Společně s vedoucí galerie MgA. Štrbovou kontrolujeme stav uložených děl a jejich uspořádání. V rámci možností jsou některé kusy nově adjustovány nebo minimálně lépe uloženy do odpovídajících obalů. Lze konstatovat, že většina děl je v dobrém stavu. Největším problémem je však nedostatek prostoru. Proto po konzultaci s ředitelem muzea Chodska navrhujeme svolání komise pro vyřazení některých historicky či umělecky nevýznamných děl, jejichž přítomnost v depozitáři je na úkor lepšího uložení cennějších děl. Sbírka grafik a obrazů je také postupně focena a skenována, aby bylo možné snímky přiložit k přepisovaným kartám v novém evidenčního programu.

Také činnost v Chodském hradě byla v roce 2019 velice různorodá. Pro výstavy pod kurátorskou taktovkou Mgr. Kristýny Pinkrové jsme připravily s kolegyní Viktorií Janiurkovou veškeré propagační materiály a panely s texty. Pro výstavu Vojtěcha Kubašty jsme vytvořily vlastní autorskou

hru, která využívala Kubaštovy ilustrace a zároveň provedla výstavou nejmladší návštěvníky. Výtvarné řešení výstav a instalace byla společným dílem s MgA. Štrbovou.

Depozitář a sbírky VU: pokračující průběžná inventarizace, kontrola stavu uložených děl, skenování grafik, digitalizace fondu – přepisování sbírek do nového programu, postupné focení sbírky obrazů, konzultace s odbornými pracovišti v rámci konzervace um. děl (restaurátorská dílna SOA Horšovský Týn)

Komunikace a spolupráce s médii: (Domažlický deník, Český rozhlas Plzeň, německý Chamer Zeitung a další) spravování sociálních sítí – Facebookové stránky Galerie bratří Špillarů a Instagramového profilu Muzea Chodska, spolupráce s dalšími institucemi: Baarův dům v Klenčí pod Čerchovem, Státní oblastní archiv v Plzni a v Horšovském Týně

Prostor galerie a její vizuální vylepšení: rozšíření inventáře-nové celoprosklené vitríny, instalace nových světel, instalace matných folií do oken

Spolupráce na výstavách a akcích v Muzeu Chodska-Chodském hradě

Příběhy pošt

– instalace a výtvarná spolupráce, tvorba plakátu a propagačních materiálů

Jménem zákona!

– instalace, tvorba plakátu a propagačních materiálů, fotodokumentace vernisáže

Poutní místa a místa zvláštní zbožnosti

– instalace a deinstalace

Alenka v říši divů

– tvorba plakátu, propagace

Od fěrtuchu k praštěnkám

- tvorba plakátu, propagace

Kabinet kresby Karla Špillara

- koncepce výstavy, tvorba plakátu a úvodního textu, instalace

Vojtěch Kubašta

- geniální ilustrátor- tvorba plakátu, tvorba a grafické zpracování hry „Znáš dobře pohádky?“ v rámci výstavy,

Betlémy

instalace, propagace akce, tvorba plakátu

Další akce v Muzeu Chodska:

Jarní a podzimní řemeslný jarmark - tvorba plakátu, propagace akce

Muzejní noc-spolupráce na programu, tvorba plakátu, propagace, fotodokumentace

Poetické večery v muzeu Chodska - tvorba plakátů a propagace akce

Zoologie / entomologie (Ing. Kejval)

Terénní práce v regionu:

Průzkum přírodně zachovalých lokalit okresu/kraje, 13 exkurzí: Milíkov, Přimda (Diana), Babylon, Druztová (PR Háj), Plzeň-Bolevec (2x), Milevo, Bezděkov, Havlovice, Černá Řeka, Lísková, Pec (PR Bystřice), Janovice nad Úhlavou.

Determinace cizích sbírek:

Coleoptera/Diptera: Národní muzeum Praha, Slezské muzeum Opava, Zoologische Staatssammlung München, Naturhistoriches Museum Wien.

Dvidence sbírek MCH:

Redakční práce:

Šéfredaktor časopisu Západočeské entomologické listy, www.entolisty.cz) a vlastní recenze

Recenze článku pro časopis Zoological Systematics:

Taxonomy of the genus *Omonadus* Mulsant & Rey (Coleoptera: Anthicidae: Anthicinae) from China, with a newly recorded species (autoři Yu-Chen Zhao, Xin-Pu Wang).

Přednášky, referáty, výstavy, popularizační články v časopisech/novinách:

Výstava Po stopách brouka Pytlíka aneb hmyzí postavička knížek Onřeje Sekory očima entomologa: Muzeum Českého lesa v Tachově (leden-únor 2019), Muzeum T. G. M. Rakovník (duben-květen 2019)

Účast na seminářích, konferencích, studijní návštěvy muzeí:

Roubanálie (Chudenice, 25–26.VIII.).

Entomologické výměnné dny (Praha, březen a říjen).

Badatelé ve sbírkách Muzea Chodska:

Stanislav Benedikt (Plzeň) – studium sbírek brouků drabčíků (Staphylinidae)

Donald S. Chandler (Durham, New Hampshire, USA) – studium sbírek brouků čeledi Anthicidae.

Jakub Straka (UK, Praha) – determinace kutilek (Hymenoptera: Sphecidae)

Václav Týr (Žihle) – determinace listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeidae)

Botanika (Ing. Vondrovicová)

Nové přírůstky herbářových položek:

– 153 položek, jedná se o rostliny cévnaté z čeledí *Asteraceae* (hvězdnicovité), *Hypericaceae* (třezalkovité), *Onagraceae* (pupalkovité), *Scrophulariaceae* (krtičníkovité), *Lamiaceae* (hluchavkovité), *Rosaceae* (růžovité), *Fabaceae* (bobovité), *Boraginaceae* (brutnákovité), *Balsaminaceae* (netýkavkovité), *Trilliaceae* (trojčetovité), *Convallariaceae* (konvalinkovité), *Campanulaceae* (zvonkovité), *Cichoriaceae* (čekankovité), *Caryophyllaceae* (hvozdíkovité), *Geraniaceae* (kakostovité), *Aristolochiaceae* (podražcovité), *Sambucaceae* (bezovité), *Rubiaceae* (mořenovité), *Liliaceae* (liliovité), *Malaceae* (jabloňovité), *Brassicaceae* (brukvovité), *Apiaceae* (miříkovité).

Badatelé:

- dotazy k určení rostlinných druhů – 5 osob. Jednalo se o rostliny chrpina luční (*Centaurea jacea*), břečťan popínavý (*Hedera helix*), srdcovka nádherná (*Dicentra spectabilis*), mahon – mahónie cesmínolistá (*Mahonia aquifolium*), heřmánkovec nevonný (*Tripleurospermum inodorum*), kuklík městský (*Geum urbanum*), sléz přehlížený (*Malva neglecta*), orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*), jestřábník oranžový (*Hieracium aurantiacum*), konopice dvouklaná (*Galeopsis bifida*), vavřín vznešený (*Laurus nobilis*).
- V.Větvička – Stromy a keře, A.Mezera, K. Hísek – Naše stromy a keře, M. Bosch: Poznejte stromy podle listů

Popis a zakládání herbářových položek:

Nové přírůstky cévnatých rostlin za rok 2018 (60 položek)

Spolupráce na základě existujících publikací:

– přírodovědný kroužek při ZŠ Kout na Šumavě (50 stromů; Ptáci našich lesů; Dobrodružství v přírodě; Zvířátka kolem nás; Průvodce naší přírodou)

Zpracovávání Kreslovy pozůstalosti:

přepis ručně psaných poznámek k lokalitám, které navštívil RNDr. Ladislav Kresl. Jedná se většinou o lokality okresu Domažlice, Klatovy a Tachov. V roce 2019 jsem zpracovávala lokality výskytu těchto rostlin – *Trientalis europaea* (sedmikvítek evropský), *Menyanthes trifoliata* (vachta trojlistá)

Studium literatury:

Klíč ke květeně České republiky; M.Deyl, K.Hísek: Naše květiny, M. T. Della Beffa: Velký průvodce přírodou – Luční květiny; M. Ježek – Bylinková první pomoc; J. Kolbek, V. Větvička – Rostliny na každém kroku; W. Eisenreich, A. Handel, U. E. Zimmer – Nový průvodce přírodou – zvířata a rostliny; Květena ČR – 6,7,8)

Účast na akcích pořádaných Západočeskou pobočkou ČBS v Plzni:

- výroční členská schůze + přednášky a exkurze

Botanické exkurze:

Březen až září 2019 (cca 35 exkurzí) – byly to např. lokality v Branžovském hvozdu (Rýzmberk, Nový Herštejn, Příkopy, Prudice), okolí Domažlic (bývalé vojenské cvičiště, Vavřineček, za vodárnou, Škarman), Koutský les, Spáňov, Klenčí, Újezd.

Pořizování fotodokumentace z terénních exkurzí (cca 300 fotografií)

Sledování výskytu druhů:

Cardamine hirsuta (řeřišnice srstnatá) a *Impatiens glandulifera* (netýkavka žláznatá)

Knihovna (Mgr. Filipová)

- Nejedná se o standardní odborné pracoviště, avšak oddělení knihovny a muzejního „archivu“ tvoří neodmyslitelné zázemí jak všem odborným pracovníkům muzea, tak i badatelským návštěvám z řad veřejnosti (odborné i laické). Knihovna je od roku 2003 řádně registrována na MKČR a funguje dle standardů ministerstva. Zápůjčky probíhají zásadně prezenčně. V roce 2019 začala být aktuálním tématem otázka knihovnického SW, kdy velmi dobře fungující

systém Clavius má být nahrazen systémem Tritius, avšak tem je pro naše potřeby aktuálně nepřijatelný vzhledem k nákladům.

- Rozšiřování knihovního regionálního i studijního fondu novými přírůstky – nákupy (zejména už pouze přes knižní e-shopy Megaknihy, Kosmas, Levné učebnice/ Booktook, apod. nebo přes e-shopy jednotlivých nakladatelství a institucí);
    - výměnou (SVK PK, MěkBN Domažlice, Západočeské muzeum);
    - dary
- Elektronická katalogizace nových přírůstků a rekatalogizace studijního i regionálního fondu knihovny
- Elektronické zpracovávání analytických popisů článků (nových i retro – časopisy a noviny regionálního i studijního fondu), v současné době odebírá knihovna 59 titulů periodik
- Zajišťování služeb pro badatele: vyhledávání literatury, archivních materiálů, rešerše, kopírování, skenování; stále více badatelských dotazů se řeší elektronickou formou, v roce 2019 zaznamenala knihovna 21 osobních badatelských návštěv a 36 elektronických badatelských dotazů
- Vyhledávání písemných materiálů k připravovaným výstavám MCh – tematicky četnictvo, 1. světová válka, legionáři, Božena Němcová a Chodsko
- Podílení se na výstavě Božena Němcová a Chodsko – příprava textů k výstavě, vyhledání archivních materiálů, spolupráce na výstavních panelech a na instalaci výstavy
- Elektronická katalogizace archivního fondu Muzeum – nejstarší archivní dokumenty muzea od jeho vzniku do roku 1938
- Podílení se na akcích pro veřejnost – jarní a podzimní řemeslný jarmark, vánoční dílny pro mateřské a základní školy

IV. Expozice a výstavní činnost

Nejefektivnější způsob prezentace muzejní činnosti vůči veřejnosti jsou výstavy, jednak formou stálé expozice, jednak formou krátkodobých výstav, jež zpravidla upozorňují na výročí, aktuální společenskou situaci či v případě uměleckých témat představují zajímavé osobnosti. V průběhu několika let se díky aktivitě odborných pracovníků daří výstavy doplňovat doprovodným programem, který funguje výborně v rámci edukativní činnosti muzea ve spolupráci s místními školami anebo jednoduše formou hry dokáže přiblížit téma výstavy (zejména) dětem. K výstavní činnosti muzeum využívá maximum z veřejně přístupných prostor, což činí návštěvu objektů muzea velmi pestrou. V průběhu roku 2019 se podařilo za podpory zřizovatele vyměnit nevyhovující osvětlení ve stálé expozici Chodského hradu.

Chodský hrad

„Příběhy pošt“

- komentované prohlídky pro veřejnost, programy pro školy

„Z FLORIDY DO DOMAŽLIC“

- vojenská výstroj čestného občana Domažlic Roberta Gilberta, kterou získalo město z jeho pozůstalosti

„FAR FROM HERE … DALEKO ODSUD“

- jsou prezentovány autentické americké uniformy a vybavení ze zahraničních misí z let 1990 – 2018, ze soukromé sbírky Jana Samka.

„JMÉNEM ZÁKONA“. Výstava o historii četnictva na Domažlicku v letech 1850 – 1945.

- ve spolupráci se Státním okresním archivem Domažlice, Četnickou stanicí Klatovy a Muzeum Dr. Karla Hostaše

„POUTNÍ MÍSTA A MÍSTA ZVLÁŠTNÍ ZBOŽNOSTI NA DOMAŽLICKU“

- představení málo známých lokalit v regionu, k nimž se váže příběh s duchovním podtextem

„ALENKA V ŘÍŠI DIVŮ“

- práce žáků ZŠ Msgre B. Staška

„OD FĚRTUCHU K PRAŠTĚNKÁM“

- výstava krojů ve spolupráci se spolkem „Chodsko žije!“ a Muzeem krojů v Postřekově

„VÍTEJTE! FREIRAUM FURTH IM WALD“

- výstava fotografií a ve spolupráci s partnerským městem Furth im Wald

Vojtěch Kubašta – geniální ilustrátor

- ilustrace světoznámého autora trojrozměrných dětských knih
- hra **"Znáš dobře pohádky?“**

Galerie bratří Špillarů

leden – březen: **Květa Monhartová**, obrazy (9. 1. – 22.3.)

duben – červen: **Gabriela Nováková**, kresby, objekty (12. 4 – 17. 6.)

červenec – září: **Tomáš Bím**, obrazy, litografie (20. 6. – 10. 9.)

září – prosinec: **3 x Špillar**, obrazy + ilustrační rekonstrukce ateliéru z konce 19. století (3. 10. 2019 – 31. 12. 2019)

Statek Gigant, Záluží:

„Baroko ve sbírkách domažlického muzea“

- Představení restaurovaných plastik a obrazů z depozitářů (červen – prosinec)

Muzeum Českého lesa v Tachově

Po stopách brouka Pytlíka aneb hmyzí postavička knížek Onřeje Sekory očima entomologa

- entomologická výstava fotografií a komparace s kresbami a příběhy známého českého spisovatele

Loutky ze sbírek domažlického muzea

- kolekce loutek

Muzeum T. G. M. Rakovník

Po stopách brouka Pytlíka aneb hmyzí postavička knížek Onřeje Sekory očima entomologa

- entomologická výstava fotografií a komparace s kresbami a příběhy známého českého spisovatele

V. Konzervace a restaurování sbírek

Sbírkový fond ve správě domažlického muzea se nachází v uspokojivé kondici a není potřeba rozsáhlých restaurátorských zásahů. Depozitáře jsou pravidelně ošetřovány prostředky proti množení škůdců a je tak minimalizována možnost jejich množení a šíření, Ve sledované roce 2019 probíhala konzervace předmětů spíše jako servisní služba při instalaci výstav, kdy bylo nutno (někdy mírně poškozené exponáty) uvést do „vystavovatelného“ stavu. Konzervátorskou dílnou tak prošly dva votivní křížky, kolovrat, a několik betlémových figurek. Vzhledem k možnostem dílny byl zrestaurován velký psací stůl, avšak jednalo se o práci na zakázku (za úhradu vzniklých nákladů). K takovým aktivitám se muzeum uchyluje pouze výjimečně a výhradně tak činí pro spřátelené instituce, jejichž aktivita je ku prospěchu muzea (propagace, poskytnutí prostor či nějaké ze služeb apod.)

Velkou akcí byla příprava na restaurování pojízdného ateliéru Jaroslava Špillara, který je dlouhodobě umístěn v působišti bratrů Špillarových v Peci pod Čerchovem. Restaurování se ukázalo jako velmi složité (především časově náročné) a muselo být rozloženo do dvou etap. První etapou byla oprava kol, jež musely být vzhledem k destrukci materiálu vyrobeny znovu (vyjma kovových částí). Vzhledem ke kapacitám kolářských dílen tento akt pozdržel zbytek prací. Ateliér jako nepojízdný nebylo možné šetrně dopravit do prostor muzea a zbytek prací byl přesunut na počátek roku 2020. Na opravu kol přispěla obec Česká Kubice částkou 50.000,- Kč.

VI. Ediční činnost

Výsledky práce odborných pracovníků je zvykem prezentovat i formou ediční činnosti, jedná se zejména o výsledky odborné činnosti, jež jsou prezentovány jednak v odborných statích, jednak populárně naučnou formou. V této pasáži nejsou uvedeny články a stati z regionálních tiskovin, kterými pracovníci upozorňují na aktuální akce či výstavy.

Archeologie

1) Eigner, J. - Kausek, P. - Řezáč, M. – Šreinová, B. 2019: Nové eneolitické nálezy na Klatovsku a Domažlicku. Sborník prací z historie a dějin umění 10/2019. Klatovy, 11-20.
2) Mařík, T. – Zelenka, A. 2019: Nečtinsko v pravěku. In: 850 let Nečtin. 1169-2019. Nečtiny, 6-10.
3) Mařík, T. – Zelenka, A. 2019: Nečtinsko v raném středověku. In: 850 let Nečtin. 1169-2019. Nečtiny, 10.
4) Mařík, T. – Zelenka, A. 2019: Nečtinsko ve vrcholném a pozdním středověku. In: 850 let Nečtin. 1169-2019. Nečtiny, 11-15.
5) Mařík, T. – Zelenka, A. 2019: Hrady na Nečtinsku. In: 850 let Nečtin. 1169-2019. Nečtiny, 85-90.
6) Mařík, T. 2019: Dosavadní archeologické poznání hradu Skála. In: Tejček, M. (ed.): Hrad Skála v minulosti a dnes. Přeštice, 61-81.
7) Mařík, T. 2019: Možná stavební podoba hradu Skála v pozdním středověku a jeho hypotetický vývoj. In: Tejček, M. (ed.): Hrad Skála v minulosti a dnes. Přeštice, 110-167.
8) Valentová, D. - Mařík, T. 2019: Ikonografie hradu Skála v Domu historie Přešticka. In: Tejček, M. (ed.): Hrad Skála v minulosti a dnes. Přeštice, 90-104.

Zoologie

Redakční práce (šéfredaktor časopisu Západočeské entomologické listy, www.entolisty.cz) a vlastní recenze

Recenze článku pro časopis Zoological Systematics: Taxonomy of the genus *Omonadus* Mulsant & Rey (Coleoptera: Anthicidae: Anthicinae) from China, with a newly recorded species (autoři Yu-Chen Zhao, Xin-Pu Wang).

1) KEJVAL Z. 2019: Studies of the genus Anthelephila Hope (Coleoptera: Anthicidae) 19. New species from Indonesia and Malaysia. *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* 59: 171–184.

2) KEJVAL Z. 2019: Studies of the genus Anthelephila Hope (Coleoptera: Anthicidae) 20. A. caeruleipennis species-group. *Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae* 104: 147–168.

3) KEJVAL Z. 2019: Two new species of Steropes (Coleoptera: Anthicidae). *Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae* 104: 139–146.

VII. Ostatní činnost muzea

Muzeum jako veřejnosti určená instituce se neomezuje pouze na akviziční a výstavní činnost, ale v rámci možností se prezentuje jako edukační zařízení, případně zastupuje aktivity, jež v lokalitě chybí a jež svým pojetím na muzejní činnost velmi úzce navazují. Již po několik let velmi úspěšně funguje filmový klub při muzeu, který si již našel řadu stálých členů – návštěvníků, stejně tak je velmi populární přednášková činnost ať již v rámci muzea, tak v rámci přednášek odborných pracovníků, kteří své znalosti prezentují mimo domažlické muzeum. Velký úspěch mají představení poetického divadla, která pravidelně zpestřují vernisáže, v letním období proběhla i samostatná představení. Stejně si své návštěvníky našly a tradiční řemeslné jarmarky, jež slouží jednak k oživení provozu muzea, ale velmi znatelně podporují drobné řemeslníky, kteří se zabývají některým z tradičních řemesel nebo aktivitami jim podobným.

Filmový klub:

Filmový klub v hradu (téma dětství – manželství - smrt)

Ch. Chaplin: Světla ramp

Luis Buňuel: Zapomenutí

Donen: Dva na cestě

Coxiet: Umírající zvíře

Kurosawa: Žít

Baker: Florida project

Loach: Kes

Anderson: Hříšné noci

Mendes: Nouzový východ

Curtis: Piráti na vlnách

Milníky československé kinematografie

O. Vávra: Panenství

Alfred Radok: Daleká cesta

Frič: Dnes naposled

Skalský: Cesta hlubokým lesem

Kadár, Klos: Smrt si říká Engelchen

Juráček: Každý mladý muž

Uher: Slnko v sieti

Hollý: Medená veža

Přednášky:

Pinkrová: Historie domažlické pošty

Frantes, Tomášek: Historie sirkařství na Domažlicku

Špaček: Poštovní razítka na Domažlicku

Krčmář: Poutní místa a místa zvláštní zbožnosti

Švarc: Českoslovenští letci Plzeňského kraje v RAF

Mašlová, Volfíková: Chodské slavnosti včera a dnes

Kinkorová: Četnictvo na Domažlicku

Procházka: Domažlické mlýny

Jirák: Pivovarnictví na Domažlicku

13. 11. 2019 – ***T. Mařík:*** *„Hrad Preitenstein ve světle nových zjištění“* (*společně s A. Zelenkou ze ZČM*), přednáška na schůzce Klubu Augusta Sedláčka v Plzni na téma

29. listopadu – ***J. Nejdl:*** *„Leonardo da Vinci, život a dílo v kontextu doby“* (Gymnázium Domažlice, studenti)

30. listopadu – ***J. Nejdl:*** *„Společenský život na Domažlicku v období vzniku ČR“* (Stanětice, společně se Z. Procházkou)

12. prosince ***– J. Nejdl:*** *„Vánoční zvyky na Domažlicku a jejich vývoj“* (Kdyně)

Popularizační činnost

10. 1. 2019 – *Prezentace v ZŠ Poběžovice, 1. stupeň* (*J. Krausová*)

Téma: Archeologie, Dle požadavků vyučujícího: rozbor tématu z učebnice vlastivědy a uvedení zavádějících údajů v učebnici na pravou míru

1. 11. 2019 – *Archeologické dušičky v Otově* (*J. Krausová*)

V rámci mezinárodního dne archeologie a u příležitosti Dušiček a Samhainu odpolední a večerní akce pro veřejnost: „Archeologické dušičky“

- Řemeslný jarmark

- Martinský jarmark

- Vojenský camp **„Garry Owen“** v zahradě pod chodským hradem, třídenní program v rámci oslav osvobození

Poetické večery:

Hlubina bezpečnosti - poezie Pavla Šruta

Krajina Dětství

C´est la vie

Kouzelné Vánoce

Autorské čtení:

MgA. Tereza Lukešová - z vlastní knihy **„To jsem z toho jelen“** Absolventka atelieru ilustrace a grafiky u akademické malířky Renáty Fučíkové při fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni a také absolventka Vysoké školy ekonomické v Praze v oboru Arts management. (12. 12. 2019)

VIII. Opravy a údržba objektů

Po stránce údržby objektů byl rok 2019 velmi nenáročný, objekt muzea J. Jindřicha je krátce po rekonstrukci, pouze proběhly práce na opravě západní fasády. Jednalo se o reklamaci dodavatelské firmy Tazata s.r.o. a neobjevila se jediná komplikace.

Horší situace je s objektem Chodského hradu, kde se delší dobu nedaří přimět majitele objektu (město Domažlice) k patřičným zásahům. Dlouhodobě je ve špatném stavu kanalizace, která pravidelně zacpává a vyřazuje tak polovinu WC pro personál a všechna WC pro veřejnost. Zásah neprobíhá ani za okolností, kdy je domažlické muzeum jediným zařízením ve městě, jež dokáže servis veřejných WC poskytnout 7 dní v týdnu. Majitel objektu řeší tuto situaci na své náklady pouhým propláchnutím potrubí, ale jedná se pouze o provizorní řešení.

Velkým problém je fasáda, a to i přes to, že již proběhlo několik jednání s představiteli Správy nemovitostí města Domažlice, kdy bylo údajně připraveno i nacenění prací souvisejících s opravou fasády. Chodský hrad jako turistický cíl patří vedle radnice k nejzanedbanějším objektům domažlického centra. Ztroskotala i jednání související s instalací informačního centra do prostor bývalé restaurace. Tato skutečnost přinášela provozu velké komplikace při počínajících stavebních pracích. Ty se týkaly především požárního zabezpečovacího systému a vodovodní sítě.

IX. Ekonomika a finance

Muzeum Chodska v Domažlicích p. o. je po ekonomické stránce zdravou institucí v průběhu sledovaného období nebyl evidován dluh či sankce, hospodařilo se s aktivním výsledkem, tj. se zlepšeným hospodářským výsledkem. Velmi důležitá je spolupráce s obcí Česká kubice, jež má ve svých možnostech podpořit řadu aktivit, na něž bychom stěží hledali vhodný dotační program, anebo by tento obnášel komplikovanou administrativu. Takto se povedlo zafinancovat některé úpravy stálé expozice v Chodském hradu či vylepšit audiosystém v muzeu J. Jindřicha.

		Celkem v tis. Kč
Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby) a za zboží		992,0
	vybrané vstupné	331,0
	tržby z prodeje upomínkových předmětů, propagačních materiálů, programů apod.	254,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz ze státního rozpočtu		
Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu kraje		9 984,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu obce		274,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz od ostatních subjektů		80,0
Příspěvky, dotace a granty na provoz ze zahraničí		
z toho z fondů EU		
Dary a sponzorské příspěvky		
Ostatní provozní výnosy výše neuvedené		99,0
Příjmy (výnosy) celkem		**11 429,0**
Dotace a granty na investice ze státního rozpočtu		
Dotace a granty na investice z rozpočtu kraje		300,0
Dotace a granty na investice z rozpočtu obce		
Dotace a granty na investice od ostatních subjektů		
Dotace a granty na investice ze zahraničí		
z toho z fondů EU		
Dotace a granty na investice celkem		300,0
Vlastní vklady		

		Celkem v tis. Kč
Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb		2 028,0
z toho nájmy		12,0
Osobní náklady (součet ř. 0504 až 0507)		8 185,0
	mzdy	5 717,0
	ostatní osobní náklady	324,0
	náklady na zdravotní a sociální pojištění	1 943,0
	ostatní sociální náklady	201,0
Náklady na nákup sbírkových předmětů		
Náklady na restaurování, konzervování a preparování (dodavatelsky)		48,0
Daně a poplatky (bez daně z příjmů)		
Daň z příjmů (účt. skupina 59)		
Odpisy dlouhodobého majetku		348,0
Ostatní provozní náklady výše neuvedené		340,0
Výdaje (náklady) celkem		10 901,0
Nezbytné základní provozní výdaje (z ř. 0514)		10 901,0
Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem		1 834,0
	hmotný majetek	1 834,0
	nehmotný majetek	

X. Seznam zaměstnanců

1. Statutární zástupce, ředitel, etnograf	Nejdl Josef, Mgr.	1
2. Ekonom, personalista, zástupce ředitele	Kupilíková Lenka, Ing.	0,7
3. Kunsthistorik, vedoucí galerie	Štrbová Vítězslava, MgA.	1
4. Výtvarnice, kurátorka sbírky obrazů	Vobrubová Marta, MgA.	1
5. Knihovník, archivář	Filipová Monika, Mgr.	0,5
6. Historik,	Pinkrová Kristýna, Mgr.	1
7. Zoolog	Kejval Zbyněk, ing.	1
8. Botanik	Vondrovicová Renata, Ing.	0,5
9. Archeolog – starší dějiny	Kausek Petr, Mgr.	1
10. Archeolog – pravěk	Krausová Jana, Mgr.	(MD)
11. Archeolog – pravěk	Mařík Tomáš, Mgr. (zástup za MD + RD)	1
12. Konzervátor dřevo – kov	Vejvoda Oldřich	1
13. Konzervátor textil, pokladní drobného vydání	Hrbková Květa	1
14. Průvodce, pokladní, Chodský hrad, GBŠ	Fürbacherová Monika	1
15. Průvodce, pokladní Galerie bratří Špillarů	Veruňková Dana	1
16. Průvodce, pokladní Chodský hrad	Mastná Dagmar	1
17. Průvodce, pokladní Chodský hrad,	Prokelová Radka	1